

STARFSENDURHÆFING
NORÐURLANDS

Ársskýrsla

2018

Við náum árangri með því að stefna öll að sama marki

Efnisyfirlit

FORMÁLI	1
INNGANGUR	2
FJÁRMÖGNUN	2
STARFSMANNAHALD	2
SAMSTARFSADILAR.....	3
STARFSEMIN	3
STARFIÐ Á SÍÐASTA ÁRI.....	4
ÞJÓNUSTULEIÐIR	5
<i>Einstaklingsmiðuð starfsendurhæfing:</i>	5
<i>Gæfusporið:</i>	6
<i>Brúin:</i>	6
<i>Ráðgjöf og eftirfylgd:</i>	6
<i>ART:</i>	7
TILVÍSANIR ÁRIÐ 2018.....	7
<i>Fjöldi tilvísana</i>	7
<i>Kynjaskipting</i>	8
<i>Aldursdreifing þátttakenda</i>	8
<i>Ástæða tilvísana</i>	8
<i>Hve lengi frá vinnu</i>	9
<i>Framfærsla á endurhæfingartíðnum</i>	9
STAÐA EINSTAKLINGA Í LOK ÁRS 2018 SEM FENGU ÞJÓNUSTU HJÁ SN Á STARFSÁRINU.....	10
SAMANTEKT	11

Formáli

Starfsemi Starfsendurhæfingar Norðurlands (SN) var með svipuðu sniði og undanfarin ár. Fjöldi tilvísana dróst saman um 3,5% frá árinu 2017, voru 158 og komu allar frá VIRK starfsendurhæfingarsjóði.

Eftir gott rekstrarár 2017 og mikla eftirspurn eftir þjónustu fyrripart árs 2018, ríkti bjartsýni á áframhaldandi eftirspurn eftir þjónustu SN frá VIRK starfsendurhæfingarsjóði og var ákveðið að bæta við mannaflann um hálf stöðugildi.

Tekjur félagsins drógust hins vegar saman um 1,6% og varð tap uppá 8,6 milljónir árið 2018. Inni í þeirri tölu er áfallið orlof upp á 2,5 milljónir sem er í fyrsta sinn fært í ársreikningi félagsins.

Á árinu fengu 117 einstaklingar þjónustu og var fækkun um tæp 19% milli ára. Kynjaskiptingin var sú sama og árið 2017, 69% konur (81) og 31% karlar (36). Meðalaldur þátttakenda lækkaði milli ára um 2 ár og var 33 ár (35 sl. ár). Hátt hlutfall þeirra sem vísað var voru með geðrænan vanda eða 73% (var 77% 2017). 25% þátttakenda var vísað vegna stoðkerfisvanda. Við komu í starfsendurhæfingu höfðu 39% þátttakenda verið lengur en 12 mánuði frá vinnu, þar af 22% þeirra lengur en tvö ár. Á endurhæfingartímanum voru 89% notenda á endurhæfingarlífeyri, 5% á örorkubótum og 4% með greiðslur frá atvinnurekanda og sjúkrasjóði stéttarfélagi. Endurhæfingarplássin voru 215 á árinu (voru 228 árið 2017), flestir þátttakendur nýttu sér fleiri en eitt úrræði.

Á starfsárinu urðu umtalsverðar breytingar í starfsmannahópnum, þrír nýir starfsmenn komu til liðs við félagið og tveir létu af störfum. Geirlaug G. Björnsdóttir sem gengt hefur stöðu framkvæmdastjóra frá upphafi, hætti störfum. Geirlaug hefur byggt upp og rekið Starfsendurhæfingu Norðurlands, sem hún væri hennar eigin, og verður henni seint fullþakkað hversu vel hún hefur komið starfseminni á legg. Nú hefur hún ákveðið að freista gæfunnar á nýjum vettvangi og við keflinu á haustdögum tók Jakobína Elva Káradóttir.

Í samræmi við fækkun notenda og minnkandi tekjur var sem fyrr segir tap á rekstrinum og því alveg ljóst að félagið siglir ekki lygnan sjó og þarf áfram að gæta aðhalds og fara varlega í að auka við mannafla þó svo að verkefnin kalli á það.

Þegar árangur af starfinu er skoðaður, þá er hann góður, 43% hafa ekki lokið endurhæfingu hjá SN, 23% þátttakenda eru komnir í vinnu, ýmist í fullt starf á almennum vinnumarkaði eða í hlutastarf og 6% í atvinnuleit. Ekki geta allir nýtt sér starfsendurhæfingu hjá SN vegna mikils vanda og sl. ár voru það 9% þátttakenda, (12% 2017). Þeim vísað aftur til VIRK starfsendurhæfingarsjóðs.

Það vekur upp spurningar um snemmbært inngríp. Hefur vandinn fengið að vaxa og eða hefur skyndilausnum verið beitt sem hafa ekki gagnast einstaklingum? Hefur þjónusta í heilbrigðiskerfinu brugðist? Þar sem meðalaldur notenda SN hefur lækkað, þá verður að horfa á það sem rautt flagg og þjónustuaðilar velferðarmála verða að stilla saman strengi og spyrja spurninga: Hvar höfum við sofnað á verðinum? Hvernig getum við þjónustað notendur betur og gripið fyrir inni óæskilega þróun? Það þarf að veita heildræna þjónustu, auka samvinnu kerfa svo allir fái þjónustu við hæfi. Gerum góða þjónustu enn betri. Með samvinnu náum við árangri!

Akureyri 29. mars 2019

Soffía Gísladóttir, formaður

Inngangur

Ársskýrsla Starfsendurhæfingar Norðurlands (SN) varpar ljósi á það starf sem fram hefur farið árið 2018.

Stjórn Starfsendurhæfingar Norðurlands (SN) er skipuð fulltrúum frá stofnaðilum SN:

- Soffía Gísladóttir, fulltrúi Vinnumálastofnunar Norðurlandi eystra, formaður
- Ingvar Þóroddsson, fulltrúi SAK,
- Valgeir Magnússon, fulltrúi SÍMEY
- Guðrún Sigurðardóttir, fulltrúi Akureyrarbæjar, varaformaður og ritari
- Guðný Friðriksdóttir, fulltrúi HSN

Röð varamanna er eftirfarandi:

- Ásta Guðný Kristjánsdóttir, fulltrúi KEA
- Valgerður Gunnarsdóttir, fulltrúi FSH
- Signý Valdimarsdóttir, fulltrúi Norðurþings
- Jóna Finndís Jónsdóttir, fulltrúi Stapa
- Laufey Tryggvadóttir, fulltrúi Akureyrarbæjar
- Þórarinn Sverrisson, fulltrúi Starfsendurhæfingar Norðurlands vestra, áheyrnarfulltrúi

Ingvi Björnsson fulltrúi Stapa hætti í stjórn sem varamaður og tók Jóna Finndís Jónsdóttir hans sæti. Ásta Guðný Kristjánsdóttir, fulltrúi KEA kemur inn fyrir Svanhildi Bragadóttur sem hætti í stjórn sem varamaður. Valgerður Gunnarsdóttir kemur inn fyrir Herdísí Sigurðardóttur sem fulltrúi FSH, en Herdís hafði tekið við af Jóneyju Jónsdóttur sem fulltrúi FSH.

Á starfsárinu voru haldnir 6 stjórnarfundir. Ársfundur verður haldinn 29. mars 2019.

Fjármögnun

Fjármögnun starfsársins var nær eingöngu í gegnum samning SN við VIRK starfsendurhæfingarsjóð. Samningur við VIRK var framlengdur til 31. desember 2020.

Heildartekjur 2018 minnkuðu um um 1,6%. Kaup á sérfræðiþjónustu dróst örlítið saman á árinu 2018 miðað við árið 2017 en þá var umtalsverð aukning á keyptri sérfræðiþjónustu sem kom til vegna samnings við VIRK starfsendurhæfingarsjóð. Oft á tíðum er búið er að ákveða hvaða þjónustu á að veita notanda sem vísað er í þjónustu og SN gert að taka við þeim kostnaði.

Neikvæða afkomu ársins má fyrst og fremst rekja til samdráttar á seldri þjónustu auk kostnaðar við framkvæmdastjóraskipti.

Starfsmannahald

Fastráðnir stafsmenn SN voru tíu á árinu í 5,7 stöðugildum. Einn starfsmaður var með tímabundna ráðningu vegna evrópuverkefna í 25% stöðu.

Ólína Freysteinsdóttir og Geirlaug G. Björnsdóttir létu af störfum á árinu, Ólína í ágúst en Geirlaug í lok árs. Þrír starfsmenn voru ráðnir á árinu, tveir í fastar stöður en einn í afleysingastarf til eins árs.

Starfsmenn SN:

- Elín Hrönn Einarsdóttir, iðjuþjálfari og jógakennari í 80% stöðu (hóf störf í október).
- Geirlaug G. Björnsdóttir, þroskaþjálfari og Diplóma í fjölskyldumeðferð á meistarastigi, í 100% stöðu, framkvæmdastjóri (lét af störfum í lok árs).
- Gunnar Árnason, framhaldsskólakennari, BA í sálfræði, MEd í menntunarfræðum, MSc í heilbrigðisvísindum og Diplóma á meistarastigi í starfsendurhæfingu í 100% stöðu. Tímabundin ráðning frá apríl 2018-apríl 2019.
- Hrafnhildur Reykjalín Vigfúsdóttir, BA í fjölmiðlafræði, Diplóma á meistarastigi í heilsuráðgjöf, Diplóma í markþjálfun og Diplóma á meistarastigi í jákvæðri sálfræði í 60% stöðu.
- Hulda Sædís Bryngeirdóttir, hjúkrunarfræðingur með kennsluréttindi á framhaldsskólastigi og MSc í heilbrigðisvísindum í 100% til 1. október, fór þá í 80% stöðu.
- Jakobína Elva Káradóttir, félagsráðgjafi og BA í lögfræði í 100% stöðu, framkvæmdastjóri. (hóf störf í október).
- Júlía Mist Almarsdóttir, iðjuþjálfari í 80% stöðu.
- Kristján Jósteinsson, félagsráðgjafi og MSc í endurhæfingarráðgjöf í 100% stöðu.
- Ólína Freysteinsdóttir, MA í fjölskyldumeðferð í 60% stöðu (hætti í ágúst).
- Ranveig Susan Tausen, sálfræðingur Cand Psych og BA í þjóðfélagsfræðum í 50% stöðu.
- Sæunn Sigríður Jóhannsdóttir, ritari í 50% stöðu.

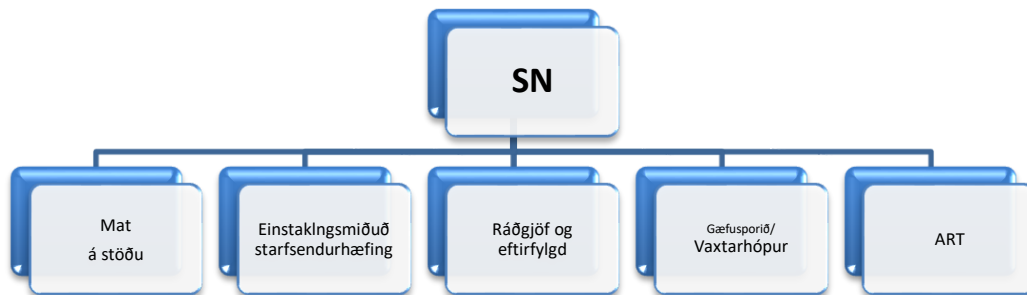
Samstarfsaðilar

Samstarfsaðilar SN eru stofnaðilar og starfsmenn þeirra s.s. lækna heilsugæslustöðva og SAK, ráðgjafar frá félagsþjónustu Fjölskyldusviðs Akureyrarbæjar, ásamt starfsmönnum Vinnuálastofnunar og VIRK starfsendurhæfingarsjóðs. Mikið og gott samstarf hefur verið við Tryggingastofnun ríkisins eins og undanfarin ár. Einnig er samstarf við ýmsa verktaka og sérfræðinga sem að endurhæfingunni koma. Um er að ræða þjónustu sjúkraþjálfara, sálfræðinga, kennara, heilsuráðgjafa, bókara og endurskoðenda og ýmissa fyrirlesara. Einnig var keypt þjónusta af Akureyrarbæ, Punktinum og SÍMEY. SN hefur átt gott samstarf við ýmis fyrirtæki og stofnanir á Akureyri og víðar sem tekið hafa á móti notendum í starfsprófanir og kynningar. Það er ómetanlegt að atvinnulífið hafi skilning á starfsemi SN.

Starfsemin

Síðustu ár hefur verið boðið upp á þrjár megin endurhæfingarleiðir þ.e. „Mat á stöðu, Einstaklingsmiðuð starfsendurhæfing og Ráðgjöf og eftirfylgd“. Auk þessara leiða er vanalega boðið upp á Gæfusporin sem féll reyndar niður á árinu 2017. Í staðinn bauð SN uppá úrræði fyrir þolendur ofbeldis, svokallaðan Vaxtarhóp. Þá var boðið uppá ART-námskeið.

Hér má sjá mynd af starfsemi SN eins og hún var á árinu 2018

Mynd 1. Hér sést hvernig starfsemi SN var 2018

Frekari umfjöllun um útfærslu hvernar leiðar fer hér á eftir í kaflanum „Þjónustuleiðir“.

Starfið á síðasta ári

SN veitti þjónustu nær eingöngu á Akureyri, en tveir notendu frá Dalvíkurbyggð voru í þjónustu á árinu.

Tilvísanir voru alls 158 (voru 164 árið 2017).

Líkt og undanfarin ár glíma flestir í notendahópi SN við fjölþættan vanda og þurfa þ.a.l. á langtíma endurhæfingu að halda. Reynt er að mæta þörfum hvers þátttakanda og finna þá leið sem hentar honum best.

Notendur þjónustu SN hafa stundað hópefli og sjálfsstyrkingu, líkamsþjálfun og heilsuefningu. Einnig nýttu þeir sér sálfræðiviðtöl, félagsráðgjöf, heilsuráðgjöf, iðjuþjálfun, fjármálaráðgjöf, markþjálfun og fjölskyldumeðferð hjá sérfræðingum SN. Þátttakendur nýttu sér reglulega stuðningsviðtöl hjá ráðgjöfum SN en þeir fylgjast með framvindu endurhæfingarinnar.

Allir notendur fylla út ASEBA (Achenbach) matslista við upphaf starfsendurhæfingar. Listinn hjálpar ráðgjafa að meta stöðuna og auðveldar vinnu með notendum við markmiðssetningu og endurmat á endurhæfingaráætlun viðkomandi. Þessi listi er einnig lagður fyrir í lok endurhæfingar til að meta árangur endurhæfingarinnar. Einnig fylla notendur út listana; Heilsutengd lífsgæði og DASS (Depression Anxiety Stress Scales) við upphaf og í lok endurhæfingar.

Á árinu var boðið upp á þrjár megin endurhæfingarleiðir eins og fyrr segir: Mat á stöðu, Einstaklingsmiðuð starfsendurhæfing og Ráðgjöf og eftirfylgd.

Það eru þó alltaf einhverjir sem ekki geta nýtt sér þær leiðir sem í boði eru og hefur verið brugðist við þeirri þörf með því að gera einstaklingsmiðaða samninga við þá aðila.

Á árinu 2018 þáðu 117 einstaklingar þjónustu en árið 2017 voru 144 einstaklingar í þjónustu.

Hér á eftir verður fjallað um hverja þjónustuleið og útskýrt hvað er boðið upp á í hverri leið.

Þjónustuleiðir

Mat á stöðu:

Endurhæfingartími er 1-3 mánuðir.

Markmiðið er að leggja mat á það hvort að notandi geti nýtt sér starfsendurhæfingu. Einnig er staða einstaklingsins og sú þjónusta sem hann þarf á að halda til að komast í virkni á ný, metin heilðrænt. Meginmarkmiðið er því; sjálfstyrking í gegnum allt ferlið, virkni og mat á stöðu einstaklingsins.

Innihald þjónustunnar er einstaklingsmiðað og fer eftir því sem um er beðið af ráðgjafa viðkomandi hjá VIRK starfsendurhæfingarsjóði. Má þar nefna; ráðgjafaviðtöl, sálfræðiviðtöl, heilsueflingu, sjúkráþjálfun, fjármálaráðgjöf, félagsráðgjöf, fjölskyldumeðferð, fræðslu, sjálfstyrkingu, hópefli og handverk sem fram fer á Punktinum. Oftar en ekki er einstaklingi vísað í einstaklingsmiðaða starfsendurhæfingu í framhaldinu og fer það meðal annars eftir því hvernig ástundun og virkni þátttakandans er á tímabilinu. Ástundun þarf að vera a.m.k. 80%.

Viðvera þátttakenda er 12-15 tímar á viku.

Markhópurinn er einstaklingar sem eru að hefja starfsendurhæfingu eftir fjarveru frá vinnumarkaði. Ástæður geta verið margvíslegar og ekki er vitað um getu einstaklingsins til að nýta sér starfsendurhæfingu.

Einstaklingsmiðuð starfsendurhæfing:

Endurhæfingartími er 6 mánuðir.

Markmiðið er að veita einstaklingsmiðaða heilðræna starfsendurhæfingu til þeirra sem þurfa á langtíma starfsendurhæfingu að halda.

Innihald þjónustunnar er einstaklingsmiðað og fer áherslan eftir því sem um er beðið af ráðgjafa viðkomandi hjá VIRK starfsendurhæfingarsjóði. Innihald þjónustunnar er svipað og í Mat á stöðu þ.e; ráðgjafaviðtöl, sálfræðiviðtöl, heilsuefling, sjúkráþjálfun, fjármálaráðgjöf, félagsráðgjöf, markþjálfun, fjölskyldumeðferð, fræðsla, sjálfstyrking og hópefli. Krafa er gerð um góða ástundun að lágmarki 15 – 20 stunda viðveru á viku og er 80% mætingarskylda. Einnig kemur til viðbótar atvinnutenging og starfskynningar á seinni stigum endurhæfingarinnar þar sem einstaklingarnir fá tækifæri til að reyna sig á vinnumarkaði og finna út hvar áhugasviðið liggur.

Viðvera þátttakenda er 15-20 stundir á viku.

Markhópurinn eru þeir sem eru að takast á við fjölþættan vanda: Langvarandi fjarveru frá vinnumarkaði vegna langtíma atvinnuleysis, brottfall úr skóla og langvarandi óvinnufærni sökum veikinda. Boðið er upp á fjórar mismunandi leiðir / áherslur þ.e. Heilsuhóp, Atvinnuhóp, Gæfusporið og Brúna.

Hér er nánari lýsing á leiðum „einstaklingsmiðaðrar starfsendurhæfingar“:

Heilsuhópur:

Heilsuhópur er 12 vikna heilðrænt endurhæfingarræði. Aðaláhersla er á að vinna með þá þætti sem hindra atvinnuþátttöku og undirbúning undir næstu skref í endurhæfingunni. Rauði þráðurinn í heilsuhópi er að vinna með sjálfstyrkingu og sjálfsmynd, hreyfingu, heilsueflingu, vellíðan, markmiðssetningu, samskipti og vinnufærni. Í boði er ýmis fræðsla sem styrkir þátttakendur á leið þeirra út á vinnumarkaðinn.

Markhópurinn eru þeir sem vilja styrkja sig andlega og líkamlega, auka sjálfstraust og bæta félagsleg samskipti til að verða hæfari á vinnumarkaði.

Atvinnulína:

Atvinnulína er 12 vikna heildrænt endurhæfingarúrræði þar sem unnið er með bæði líkamlega og andlega heilsu og þátttakendum veittur stuðningur og fjölþætt ráðgjöf. Á endurhæfingartímabilinu er boðið upp á hreyfingu í formi líkamsræktar, göngu og annarrar útiveru auk þess sem þátttakendur eru í sjúkráþjálfun sé þess þörf. Á atvinnulínu er aðaláherslan lögð á undirbúning fyrir atvinnulífið í formi markvissrar fræðslu, verkefnavinnu og umræðna.

Á síðari hluta tímabilsins fara þátttakendur í reglubundnar heimsóknir á vinnustaði þar sem þeir fá kynningar á þeim störfum sem þar eru unnin auk þess sem þeir fá kynningu á starfsemi og hlutverki ýmissa stofnana sem tengjast vinnumarkaði. Þátttakendur fara einnig í tveggja vikna starfskynningar á vinnustaði að eigin vali til að stuðla að farsælum tengslum og endurkomu á vinnumarkað. Þeir sem þurfa á lengri starfsþjálfun að halda fá aðstoð við að komast í slíka þjálfun. Samhliða þessu eru þátttakendur í virkri atvinnuleit.

Markhópur atvinnuhóps er einstaklingar sem eru komnir á þann stað í endurhæfingu að þeir stefna á vinnumarkaðinn á næstu 3-4 mánuðum.

Gæfusporið:

Gæfusporið er endurhæfingarleið sem SN hefur boðið upp á undanfarin sjö ár. Þessi endurhæfingarleið, sem er ætluð konum, hóf göngu sína sem þróunarverkefni sem þróað hefur verið undir hatti SN og í samvinnu við fagfólk SN, af Sigrúnu Sigurðardóttur doktor í lýðheilsufræðum við Háskólann á Akureyri.

Gæfusporið er 12-14 vikna endurhæfing þar sem unnið er markvisst með áföll vegna kynbundins ofbeldis. Í Gæfusporinu er veitt fjölþætt ráðgjöf, stuðningur, aðhald og hvatning alla virka daga vikunnar og er tímasókn 4-6 tímar á dag. Konurnar vinna bæði á einstaklingsgrunni og í hóp. Einstaklingsvinnan er í formi ráðgjafaviðtala, svæðanudds, höfuðbeina- og spjaldhryggsmeðferðar, sálfræðiviðtala, fjármálaráðgjafar, djúpslökunar og fjölskyldumeðferðar. Hópvavinnan samanstendur af fræðslu, sjálfsstyrkingu, líkamsvitund, hreyfingu og sálfræðihópvinnu einu sinni í viku. Einnig er boðið upp á 30 tíma listasmiðju sem fram fer í SÍMEY.

Brúin:

Í Brúnni eru flestir þátttakendur í námi á eigin vegum, ýmist í framhaldsskóla eða í háskóla, en nokkrir hafa einnig stundað vinnu. Markmiðið er að styðja þátttakandann á þeirri námsleið eða í því starfi sem hann hefur valið sér. Stuðningurinn er einstaklingsmiðaður. Hóparnir hittast vikulega með ráðgjafa og er þá boðið upp á fræðslu eða að þátttakendur miðla af reynslu sinni og styðja og leiðbeina hvor öðrum. Einnig standa þeim til boða viðtöl hjá viðeigandi fagaðilum eftir þörfum s.s. sálfræðiviðtöl, fjármálaráðgjöf, félagsráðgjöf, heilsuráðgjöf, náms- og starfsráðgjöf og fjölskyldumeðferð. Markhópur Brúarinnar er sérstaklega einstaklingar sem hafa ekki getað fóttað sig í námi eða vinnu og þurfa á stuðningi og hvatningu að halda. Ekki er þörf á því að þátttakandi í þessu úrræði sé búinn að fara í undirbúningshópinn heldur getur hann komið beint inn í þetta úrræði, enda ekki endilega um langtíma stuðning að ræða.

Ráðgjöf og eftirfylgd:

Endurhæfingartími er 3 - 6 mánuðir.

Markmiðið er að veita einstaklingsmiðaða ráðgjöf og stuðning við að takast á við næstu skref í endurhæfingunni. Á þessum tímamarki er oft verið að vinna markvisst með atvinnutenginu. Einnig getur þátttakandi verið að ljúka námi á framhalds- og/eða háskólastigi.

Innihald þjónustunnar er fyrst og fremst ráðgjafaviðtöl, en líka er boðið upp á hóptíma 1x í viku þar sem boðið er upp á ýmis konar fræðslu. Einnig eru hópfundirnir nýttir til að skiptast á skoðunum og veita stuðning við þau viðfangsefni sem brenna á þátttakendum hverju sinni.

Viðvera: Þátttakendur mæta 1x í viku á hópfundi og til ráðgjafa að lágmarki 2x í mánuði, oftast ef þarf.

Markhópurinn er þátttakendur sem eru að ljúka endurhæfingu og hefja atvinnuleit eða atvinnuþátttöku og þurfa á stuðningi að halda.

ART:

Á vormánuðum bauð SN upp á ART-námskeið. Námskeiðið var haldið einu sinni í viku, 3 tíma í senn í 12 vikur. Tveir karlar og 7 konur tóku þátt í námskeiðinu og var meðalaldur þeirra 36 ára.

Þátttakendur voru ánægðir með námskeiðið, töldu það bæta samskipti þeirra bæði innan og utan heimilis og töldu slíkt námskeið eiga heima í SN. ART eða Aggression Replacement Training er aðferð sem þróuð hefur verið til að auka félagsfærni og tilfinningastjórnun. Upprunalega var aðferðin þróuð fyrir börn og unglinga en hefur síðan verið yfirfærð á vinnu með fullorðna einstaklinga. Unnið er með þrjá þætti: félagsfærni, sjálfstjórnun og siðferði. Í félagsfærniþættinum er unnið markvisst með ákveðna færniþætti og má þar nefna *að hefja samræður* og *að bregðast við mistökum*. Sýnikennsla, hlutverkaleikir og umræða eru meðal aðferða sem notaðar eru til að vinna með færni og er áhersla lögð á mikilvægi þess að æfa nýja færni heima. Í sjálfstjórnunarþættinum læra þátttakendur að þekkja eigin reiðiviðbrögð og hvernig hægt er að bregðast við reiðinni á gagnlegri hátt. Í siðferðiþættinum er unnið með klípusögur þar sem fyrir koma siðferðileg álitamál sem þátttakendur ræða um.

Rannsóknir sýna að með því að vinna markvisst og samhliða með félagsfærni, sjálfstjórnun og siðferðisþroska er hægt að bæta samskiptafærni bæði barna og fullorðinna.

Annað:

Alltaf eru nokkrir þátttakendur sem ekki geta nýtt sér hefðbundnar endurhæfingarleiðir hjá SN. Þeim er mætt með einstaklingsmiðaðri þjónustu. Gerður er samningur þar sem ráðgjafi hjá SN styður einstaklinginn og heldur utan um þá þætti endurhæfingarinnar sem þörf er á. Ráðgjafaviðtölin skipa þar stóran sess.

Starfsmönnum SN er umhugað um að þróa og veita þjónustu í takt við þarfir hvers og eins. Á árinu 2019 er fyrirhugað að bjóða á uppá styttri tilboð samhliða ofangreindum tilboðum. Í boði verður m.a. átta vikna hópnámskeið sem byggir á Hugrænni atferlismeðferð, Fjármálanámskeið þar sem notendum verður hjálpað að ná betri tökum á fjármálum og Karlahópur sem hefur að markmiði að vinna með sjálfsmynd, eigin takmarkanir, traust, vitund o.fl.

Tilvísanir árið 2018

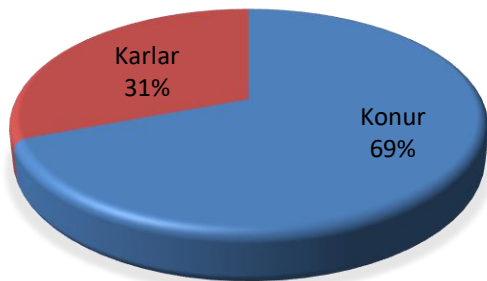
Fjöldi tilvísana

Heildarfjöldi tilvísana á árinu 2018 var **158** (var 164 árið 2017). Á bak við tilvísanafjöldann voru 100 einstaklingar, 70 konur og 30 karlar, fleiri en ein tilvísun var fyrir suma þátttakendur. Allar tilvísanir bárust frá VIRK starfsendurhæfingarsjóði.

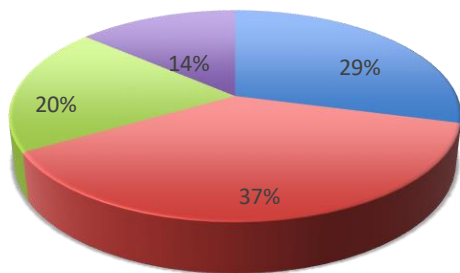
Á árinu fengu **117** einstaklingar þjónustu (144 árið 2017).

Kynjaskipting

Í þjónustu voru 81 kona (69%) og 36 karlar (31%).

Aldursdreifing þátttakenda

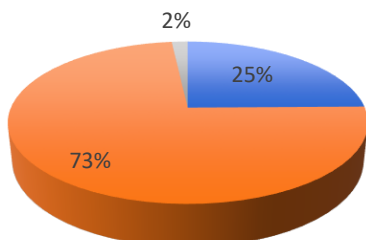

■ 18-25 ára ■ 26-35 ára ■ 36-45 ára ■ 46-67 ára

Meðalaldur þátttakenda var 33 ár, undanfarin ár hefur meðalaldurinn verið 35 ár.

Ástæða tilvísana

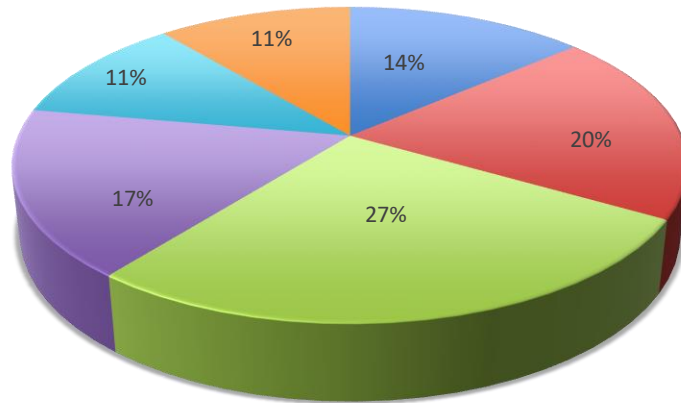
Þegar ástæða tilvísunar er skoðuð kemur í ljós að 73. einstaklingum (73%) var vísað vegna geðröskunar, (var 77% 2017), 29 einstaklingum (25%) vegna stoðkerfisvanda, (var 19% 2017), og tveim einstaklingum (2%) var vísað af öðrum orsökum.

■ Stoðkerfisvandi ■ Geðrænn vandi ■ Annað

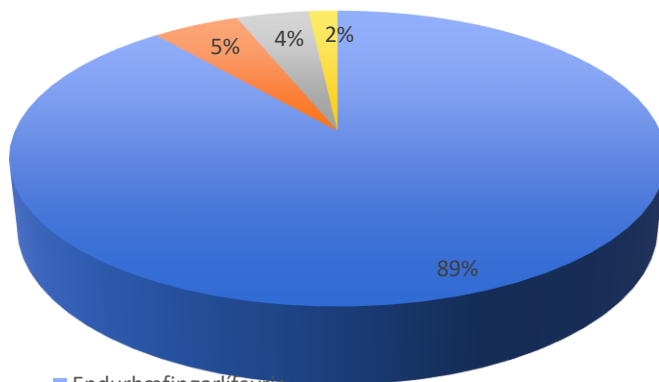
Hve lengi frá vinnu

Við komu í starfsendurhæfingu hafa 39% verið lengur en eitt ár fjarverandi frá vinnumarkaði. Árið 2017 höfðu 46% þátttakenda verið frá vinnu lengur en eitt ár.

- Minna en 3 mán.
- 3-6 mán.
- 6-12 mán.
- 12 - 24 mán.
- 24-36 mán.
- Lengur en 36 mán.

Framfærsla á endurhæfingartímanum

- Endurhæfingarlífeyri
- Örorka / örorkustyrkur
- Sjúkrasjóður/veikindaréttur hjá atvinnurekanda
- Annað

Flestir þátttakendur eru á endurhæfingarlífeyri við komu í endurhæfingu og á endurhæfingartímanum, eða um 89% þátttakenda (104 þátttakendur). Á örorku voru 5% (6 þátttakendur), á atvinnuleysisbótum, framærslu sveitarfélgas og á sjúkradagpeningum voru 6% (7 þátttakendur).

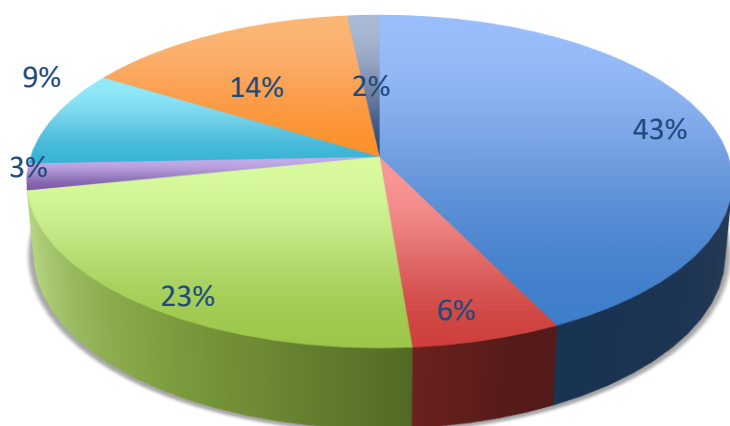
Heildarfjöldi endurhæfingarplássa á starfsárinu voru **215** en árið 2017 voru þau 228.

Endurhæfingarleiðir:	2018	2017
Mat á stöðu	53	54
Einstaklingsmiðuð starfsendurhæfing	128	135
Ráðgjöf og eftirfylgd	34	31
Gæfusporið	0	8
Samtals	215	228

Staða einstaklinga í lok árs 2018 sem fengu þjónustu hjá SN á starfsárinu

Þegar staða notenda þjónustu SN starfsárið 2018 er skoðuð eru það 43% notenda sem ekki hafa lokið endurhæfingu (50 þátttakendur).

Í atvinnu voru komnir 27 þátttakendur eða 23%, þar af voru 8 í hlutastarfi. 4 voru í námi þar af einn sem fékk metna örorku. 7 voru í atvinnuleit. 9% notenda var vísað til baka til VIRK þar sem þeir gátu ekki nýtt sér endurhæfingu og mætt vegna alvarlegra veikinda. 14 % voru á örorku, ýmist að fá metna örorku eftir endurhæfingu hjá SN og einnig þeir sem voru á örorku við komu, voru áfram á örorku.

- Ekki lokið endurhæfingu hjá SN
- Atvinnuleit
- Atvinna
- Nám
- Vísáð til baka til Virk
- Örorka/örorkustyrkur
- Annað

Samantekt

Ársskýrsla SN hefur nú litið dagsins ljós í 12 sinn. Þegar litið er yfir starfsárið 2018 má sjá að það var með svipuðu sniði og fyrri starfsár, hvað varðar þjónustu SN. Boðið var upp á þrjár megin endurhæfingarleiðir auk þess að bjóða upp ART námskeið.

Það sem einkennt hefur undanfarin starfsár er að þjónustuþyngd þeirra mála sem vísað er til SN hefur aukist. Um 73% notenda SN glíma við geðraskanir, 25% eru með stoðkerfisvanda og um tvö prósent eiga við annars konar vanda að stríða. Margir notenda SN eru með tvíþáttagreiningu (geðvanda og fíknivanda). Þetta kallar á aukna einstaklingsmiðaða- og fjölþætta nálgun. Einnig kallar þetta á samfellda þjónustu í lengri tíma með aðkomu margra fagstétta og samvinnu á milli kerfa. Mikilvægt er að horfa heildrænt á veitingu þjónustunnar og mæta notandanum þar sem hann er staddur. Nauðsynlegt er að vinna með einstaklinginn í sínu nærumhverfi og í samvinnu við fjölskyldu hans sem er mjög mikilvægur þáttur ef snúa á við óæskilegri þróun.

Það er umhugsunarefni hve stór hluti þeirra notenda sem vísað er til SN er ungur. Meðalaldur þeirra sem voru í þjónustu SN árið 2018 var 33 ár, en 29% notenda voru á aldrinum 18 til 25 ára. Það er mikilvægt að vanda vel til verka með unga fólkinu og styðja þau í að öðlast trú á eigin getu og efla sýn þeirra á eftirsóknarverðar athafnir. Þetta er sá hópur sem þarf lengstan tíma í endurhæfingu og þarf að hlúa sérstaklega vel að. Til að vel megi fara verður að tryggja öruggan rekstrargrundvöll svo hægt verði að bjóða upp á enn fjölbreyttari úrræði. Aðeins þannig er hægt að mæta þörfum hvers og eins. Ennig er mikilvægt að hafa hæft fagfólk, en SN hefur á að skipa fjölstéttateymi sem hefur víðtæka reynslu á sviði starfsendurhæfingar og er lykilinn að góðri vinnu og árangri SN í gegnum tíðina. Það er því mikilvægt að hlúa að starfsmannahópnum með því að gefa kost á starfsþróun og endurmenntun. Það eykur starfsánægju og gerir starfið skilvirkara.

Starfsfólk SN horfir björtum augum til næsta starfsárs og hlakkar til að takast á við fjölbreytt og krefjandi verkefni og þróa og veita þjónustu í takt við þarfir hvers og eins.

Akureyri, 29. mars 2019,

Jakobína Elva Káradóttir

Framkvæmdastjóri

Nánari upplýsingar um Starfsendurhæfingu Norðurlands er að finna á vefsíðu SN; <http://www.stn.is>